ÎNSURĂȚEII

Operetă în 2 acte

Piesa Însurăţeii *vede pentru prima oară lumina tiparului. Ea există în două copii manuscrise care se găsesc la Biblioteca Academiei R.P.R. Prima dintre ele, ms. 1452, mai veche, este scrisă în alfabetul cirilic de tranziţie; cealaltă, ms. 2398, este mai nouă, scrisă cu litere latine, dar îi lipsesc ultimele pagini. Între aceste două manuscrise sînt deosebiri: ms. 1452 conţine replici şi arii care lipsesc din ms. 2398, fiind probabil înlăturate de autor în cursul timpului. De asemeni sînt deosebiri în formularea unor replici şi indicaţii de regie.*

Ediţia noastră a urmat ms. 2398. Am ales acest manuscris pentru că a fost găsit în hîrtiile rămase de la M. Millo. El poate reprezenta deci ultima formă a piesei cu modificările făcute de autorul însuşi. Partea finală care lipseşte din ms. 2398 a fost copiată însă din ms. 1452. In afară de aceasta am procedat şi la compararea celor două texte, notînd deosebirile mai importante fonetice, lexicale şi de compoziţie. Prin această operaţie am putut evita unele erori, aşa ca în actul al II-lea, scena a 6-a, unde găsim cuvîntul domnişorule *în loc de* Dumnezeule, *ceea ce denaturează cu totul sensul frazei.*

Transcrierea acestui manuscris, scris cu litere latine, n-a pus prea mari greutăţi. Ortografia folosită în manuscris este latinizantă. Noi am înlăturat aceste particularităţi grafice, transcriind pe é *prin* ea *sau* ia (ér: iar, érmaroc: iarmaroc) resturnat *prin* răsturnat, theatru *prin* teatru, chît *prin* cît, ghîndesc *prin* gîndesc, Iassy *prin* Iaşi, térre *prin* ţară, sciu *prin* ştiu. *In ultimele pagini, scrise de altă mînă, această tendinţă se accentuează: găsim scrieri ca* aqueiassi, quând *pe care le-am transcris ca în limba actuală. Am eliminat consoanele duble* (cassa, lassă, esse *le-am transcris* casă, lasă, iese). *Au fost înlăturate forme greşite ca* s-oi vedea *în loc de* ş-oi vedea, fecor *în loc de* fecior. *Am redat prin* î *pe* ă *în cuvintele:* mănie, căt *etc. Ms. 2398, scris cu alfabet latin, prezintă multe cazuri în care* a *apare în locul lui* ă: tatuca, baiete, desparţi *(care apar însă şi cu* ă: tătuca, despărţi, băiete). *Aceasta se datoreşte, probabil, copistului care uita să pună deasupra lui* a *semnul diacritic corespunzător lui* ă. *Noi nu am respectat aceste grafii, care nu pot fi considerate realităţi fonetice decît dacă presupunem că cel care a scris textul ms. 2398 era moldovean (forme ca* tatal tău, s-ar cadea, învaţat *ar justifica această ipoteză). In schimb, am lăsat neschimbate formele regionale ale unor pronume demonstrative:* astui, ala.

ACTUL I-iu

Teatrul înfăţişează o casă proastă a lui Ichim [1]. În dreapta publicului [2] o masă de strugar [3] cu dălţi, o bardă şi un lemn aşezat strujit, în stînga 2 scaune proaste, în fund laviţă. Uşe [4] la mijloc, uşe la dreapta, fereastră [5] la stînga.

N. B. La ridicarea [6] cortinei [7], tot corul stă [8] în fund. *Ichim* şi *Florea* în avanscenă [9].

SCENA I-iu

Cor

Dup-atîta strugărie
Cîntaţi vrednici muncitori,
Chefu-nsuflă [10] bărbăţie
La toţi bunii lucrători.

---

[1] 1452 : *Ichim strungaru.*
[2] 1452 : *privitorului.*
[3] 1452 : *strug.*
[4] 1452 : *uşă.*
[5] 1452 : *fereastră.*
[6] 1452 : *rîdicarea.*
[7] 1452 : *perdeli.*
[8] 1452 : *iese.*
[9] 1452 continuă : *stau la masa de strung lucrînd.*
[10] 1452 : *chefu-mi suflă.*

Ichim

Cîţi cuconi, cîţi cuconaşi,
Ce s-arată drăgălaşi
Şi duduci cît de frumoase [1]
Din cutie parcă-s scoase.
Dar cît sînt de poleiţi [2],
Pe dinîntru nu-s strujiţi
Şi zău! s-ar cădea să vie
Să-i pilim la strugărie.

Cor

Dar cît sînt de poleiţi.
etc. etc.

Floarea

Sînt cucoane, cuconiţe,
Chiar păpuşe cu rochiţe,
Trăiesc ca nişte maimuţe
Cu roşaţă-n peticuţe.
Dar oricît s-ar rumeni,
Geaba, păn' nu s-or struji
Ş-a lor suflet, inimioară
Să le facem bunişoară [3].

Cor

Dar oricît s-ar rumeni
Etc. etc.

Ichim: Măi fărtate, ce şezi pe gînduri ca un fermecat?...

---

[1] 1452: *mai frumoase.*
[2] 1452: *poliţi.*
[3] 1452: *Alerg tot la rumenire.*

Ichim

Cîţi flăcăi cu mintenaşi
Li s-arată drăgàlaşi
Şi fetiţe cîte frumoase
Din cutie parcă-s scoase.

Floarea: Tătucă, de două zile este la noi şi tot gîndeşte şi oftează [1].

Ichim: Ce ai, măi fărtate? Ce nu faci niţel chef?

Stan: Nu ţi-am isprăvit lucrul ce mi-ai dat? Ce mai ai cu mine? Lasă-mă să şed cum îmi place mie!

Ichim: Ce e drept, lucrul ţi l-ai isprăvit, şi încă poţi să zici că strugăreşti minunat de bine.

Stan: Ei, dacă l-am isprăvit... ce mai vrei? Ori poate-mi plăteşti ca să-ţi fac petrecere, iar nu ca să-ţi strugăresc.

Ichim: Da' bine, măi băiete, nu poate cineva să strugărească şi să facă şi chef?

Florica: Poate, tătucă, că nu se mulţumeşte cu simbria.

Ichim: Da' cum, Doamne iartă-mă, eu îi plătesc boiereşte, o leiţă pe zi şi demîncare! Da', vorba celuia, l-oi pipăi eu, ş-oi vedea ce are. Aide, du-te tu şi găteşte demîncare. *(Floarea iese.)*

Dar cît sînt ei de voinici,
Geaba, că nu-s daţi la munci
Şi, zău, s-ar cădea să vie
Să-l punem la strungărie.

Coru

Dar cît sînt ei de voinici ş.c.l.

Floarea

Sînt fetiţe frumuşele
Chiar ca nişte păsărele,
Cu cotiţele în vărghele
Şi cu salbă de mărgele.
Dar cît sînt de ruşinoase,
Cînd văd vrun cuconaş
Ce le zice eşti frumoasă
Fetiţe de ţărănaş.

Coru

Dar cît sînt de ruşinoase ş.c.l.

Arie

Eu viaţa toată aş da,
Numai ca să poci afla
Pătimirea ce-l mîhneşte
Şi tot unde să gîndeşte...

Or pe mine nu cumva }
Poate că el mă iubeşte. } bis

[1] 1452: *ohtează*

Ichim: Ei, fărtate, ce ai la inimă? Poate că nu te mulţumeşti[2] cu simbria? Fiindcă eşti un lucrător bun, ţi-oi da 3 orţi, să nu mai fie vorbă! Gîndesc că te mulţumeşti.

Stan: Ei, moş Ichime, eu nu mă-nchin la bani!

Ichim: Nu te-nchini la bani? Bre[3], să nu te-auză cineva că te-ar lua[4] de nebun.

Stan: Da' nu este asta; am altă supărare!

Ichim: Măre, ce spui? Nu cumva ai îndrăgit vro frumoasă nobilă?[5]...

Stan: Ba tocmai aşa, moş Ichime! Şi cînd gîndesc că-i mai fudulă[6] şi mai boieroasă decît toate cucoanele din Iaşi şi din Ţara Romînească, mă ia groaza.

Ichim: Măre, ce spui măi băiete? Strugăreşte mai bine pănă[7] ţi-i jupi zece piei de pe[8] degite şi nu te îndrăgi cu femei care nu sînt de nasul tău!

Duetto

Ichim

Mai văzut-aţi nebunie?
Bre, ce-a dat pe capul tău?

Stan

Ah! De-acum ce-a fi să fie,[9]
O iubesc fără să vreau![10]

Ichim

Ce caţi mai sus decît tine
Te gîndeşti poate boier...

---

1 1452 continuă: *Ichim şi Stan.*
2 1452: *A! Poate că nu te mulţumeşti.*
3 1452: *Taci, bre.*
4 1452: *că aicea te-or lua.*
5 Şters cu creionul şi scris *cucoană.*
6 1452: *fodulă,* şters şi scris *mîndră.*
7 1452: *pîn' t-ei jupi.*
8 1452: *după.*
9 1452: *ce-o fi să fie.*
10 1452: *vroi.*

Stan

De cat mai sus decît mine,
La ea mă uit ca la cer.
Ca p-o pronie înaltă
P-acest înger îl slăvesc
Ş-al meu suflet în ea cată } bis
Fericirea ce-o doresc. }

Ichim: Măre, ce spui băiete? Zi, iubeşti o cucoană. Ei şi ce doreşti tu acum de la dînsa?
Stan: Ei, moş Ichime, ce am dorit am şi izbutit.
Ichim: Măre, ce spui, bre?
Stan: Da, moş Ichime.
Ichim: Ia spune, cum?
Stan: Să-ţi spui. Văzînd pe Zoiţa, eram nebun de dragostea ei, dar nu era nici un chip să mă apropii de dînsa. Mulţi din feciorii de boieri se duceau la dînsa de-i cerea mîna, iar ea îi gonea pe toţi.[1] Aşadar, ca să mă pot[2] apropia de dînsa, au trebuit să m-arăt mai strălucit decît toţi boierii din Iaşi.
Ichim: Ei şi?
Stan: Şi aşa, moş Ichime, am alergat tot într-un suflet la Tîrgu-Neamţului, unde aveam[3] o mică răzăşie, rămasă de la părinţii mei[4] drept moştenire, am vîndut-o şi cu banii ce am luat de pe[5] dînsa, am venit la Iaşi, unde, făcîndu-mi haine mai strălucite decît a[6] feciorilor de boeri, nu făceam nimic alt, toată ziua, numai mă plimbam de dimineaţa pînă seara, azvîrlit în colţul unei birji[7] picior peste picior şi cu un arnăut prea galant dindărătul birjei; trecînd în sfîrşit mai de multe ori pe lîngă fereasta[8] ei, începu şi ea a mă iubi! Aşadar, ce să fac? Auzii de un tînăr boier, Alecu,

---

[1] 1452: *ea pe toţi îi gonea.*
[2] 1452: *ca să mă poci apropia.*
[3] 1452: *avem.*
[4] 1452: *miei.*
[5] 1452: *după.*
[6] 1452: *ale.*
[7] 1452: *birjii.*
[8] 1452: *fereastra.*

propietarul moşiei Perduţii [1], că vrea să ia în însoţire [2] pe Zoiţa... Aşadar luai curagiul d-a lua numele lui, mă înfăţişai la părinţii ei, cerui mîna Zoiţei. Ei mi-a dat-o [3], rămîind numai să-ntrebe pe fiica lor. In sfîrşit se învoi şi ea la aceasta [4]. După ce ne-am cununat, am şi plecat zicîndu-i că mă duc la moşia mea... pentru că drept să-ţi spui, moş Ichime, daca a rămas lucrul să-i spui cine sînt, parcă mai bine îmi vine să-i spui aicea decît la tatal său [5]. Şi acum o aştept să vie şi ea [6]... şi d-aceea-mi vine să iau lumea în cap!

SCENA a III-a

Vătaful, cei de sus

Epistatul *(corului)*: Ce staţi cu mîinile supuse? Alergaţi degrabă şi daţi mînă de adjutor [7] că s-au răsturnat o trăsură în drum... Ori poate aşteptaţi să mă duc eu! *(Amerinţă cu biciul.)* 25 bice aceluia ce o ajunge mai tîrziu. *(Toţi ies [8].)*
Ichim: Da' ce-i, jupîne epistat?
Epistatul: Ia, o trăsură s-au răsturnat aci [9], în drum.
Stan: Şi nu spuneai mai degrab' [10]. *(Iese.)*
Epistatul: Da' cine-i, mă rog, flăcăul ăsta?
Ichim: Un lucrător de ai mei!
Epistatul: Cum îl cheamă?
Ichim: Stan plăiaşul!
Epistatul: Stan plăiaşul e d-ai noştri, trebuie să fie trecut în tăbliţa mea... Ia să vedem! *(Scoate condica din brîu şi caută.)* Este! Da' bine au făcut c-a venit tocmai acuma, pentru că aştept să vie stăpînul ăst şi vreau [11] să-i arăt

---

[1] 1452: *Pierduţii.*
[2] 1452: şters *în însoţire* şi adăugat: *de soţie.*
[3] 1452: *şi ei mi-o deteră.*
[4] 1452: *la asta.*
[5] 1452: *tată său.*
[6] 1452 continuă: *şi cînd gîndesc la mîndria ei îmi vine să-mi iau lumea în cap.*
[7] 1452: *d-ajutor.*
[8] 1452: *ţăranii es fuga.*
[9] 1452: *aicea.*
[10] 1452: *O trăsură! Şi nu spuneai mai degrabă.*
[11] 1452: *vroi.*

că de cînd sînt epistat pe moşia asta, n-am stat niciodată cu mînele în sîn şi cu gura căscată [1].

Ichim: Ce-i drept [2], ai îngrijit de dînsa şi ai muncit chiar ca un voinic.

Epistatul: Aşa gîndesc şi eu. Dar nu vezi tu, mă, că ţăranul nu se mişcă pînă n-aude de bici? Ei, da' unde-i fiica ta? De ce n-o măriţi, mă rog? Mărit-o, bre omule, că-i de măritat.

Arie

Măi, omule, înţelege,
Fata ta-i de măritat,
Asta-i la tot omul lege,
Dă-i mai curînd un bărbat.

Eu sînt sigur, ea plesneşte [3]
S-o dai dup-un ţărănaş; [4]
Dă-o, dă-o, te grăbeşte,
Dor ne-o face-un ţărănaş [5]. } bis

Ichim: Iată că vine şi ea.

SCENA a IV-a

Aceiaşi, Floarea

Florica: Tătucă, tătucă! Cucoana vine!
Ichim: O cucoană?
Florica: Da, tătucă! Iată că vine cucoana!

SCENA a V-a

Aceiaşi, Zoiţa

Zoiţa *(supărată)*: Auzi, mă rog, blestemaţii de ţărani să cîrmească ei trăsura astfel încît să mă răstoarne pe un loc drept [6]!

---

[1] 1452: *gura rece.*
[2] 1452: *ce e dreptul.*
[3] 1452: *eu sînt sigur ea plesneşte;* şters *plesneşte* şi adăugat *voieşte.*
[4] 1452: *strungăraş.*
[5] 1452: *ţărănaş.*
[6] 1452: *pe un loc şez.*

Florica: Cucoană[1] cînd ai şti...

Zoiţa: Taci, sfîrşaşte! Ba şi acei care au venit să ridice[2] trăsura au rupt oiştea, încît eu sînt silită acum să mă opresc aicea în colibă... Ah, cîtă răbdare trebuie să aibă cineva cu ţăranii ăştia... De nu s-ar stăpîni cineva, ar trebui să le rupă oasele pe tot minutul.

Florica: Vezi, cuconiţă, că flăcăii noştri s-au silit aşa de mult încît unul ş-au rupt un picior.

Zoiţa: Ce spui, ş-a rupt un picior? Sărmanul flăcău! Degrabă să-i poarte de grije, mă duc eu fuga.

Florica: Cum, cuconiţă, să te duci d-ta singură şi cu pantofii ăştia?[3]

Zoiţa: A, bine zici! Na, du-te degrabă de-i du banii ăştia[4]. A! ce nenorocire! Un lucrător sărman[5]! Poate are femeie, copii... Degrabă să-i poarte de grije! Ce staţi, mergeţi degrabă! Da' încă n-aţi pornit?

Epistatu: Bine, cucoană, dar v-aş întreba...

Zoiţa: Cum îndrăzneşti să mă-ntrerupi[6], să-mi vorbeşti fără să-ţi dau voie?

Ichim: D-apoi[7] d-lui e epistatul şi ar voi să ştie[8]...

Zoiţa: Să-şi ţie gura[9], aţi auzit?

Epistatu: Măi, măi, măi, că ţîfnoasă au mai fost!

Zoiţa: Fetico, ce sat e ăsta[10]?

Ichim: Perduţii[11] lui cuconu Alecu...

Zoiţa: Moşia bărbatului meu! Apoi dar mă aflu pe moşia mea!

Epistatu *(cu respect)*: Cum! D-ta eşti cucoana boierului nostru?

Ichim *(apart)*: Cucoana noastră în coliba mea?

Epistatu: Apoi, cuconiţă, cuconu Alecu de cînd am cumpărat moşia n-a venit s-o vadă şi-l aşteptăm în tot ceasul!

---

[1] 1452: *cuconiţă.*
[2] 1452: *rîdice.*
[3] 1452 continuă: *supţirei.*
[4] 1452: *na du-te, dă-i degrabă banii ăştia.*
[5] 1452: *vreun lucrător, sărmanul!*
[6] 1452: *să mă întrebi.*
[7] 1452: *cuconiţă, d-apoi.*
[8] 1452: *să ştie, să ştie.*
[9] 1452: *să ştie, să ştie a-şi ţinea gura.*
[10] 1452: *este.*
[11] 1452: *Pierduţii.*

Zoița : Da' bine, încă n-a venit d-lui ?
Epistatu : Nu știu, zău, cuconiță, că eu n-am fost aicea, lipsesc de vro[1] 3-4 zile. Am fost la un sat, aici[2], aproape.
Zoița : D-lui pornise înainte, ca să gătească toate, ca să mă priimească... Curios lucru ! Sînt sigură că d-lui se află într-o îngrijire, într-o nerăbdare nespusă... Asta-i[3] vina ta !
Ichim : O, Doamne[4], cîtu-i de ciudată !
Florica : Ce răutate de femeie, dar cam are dreptate.
Zoița : Nu ești tu epistat pe moșia asta ?
Epistatu : Așa este, cuconiță, sînt epistat și epistat vechi de vro 30 de ani.
Zoița : Cum se poate dar de lași drumurile în așa rea stare ? Așa priveghezi[5] mă rog ? Nu gîndești[6] că eu mă grăbesc să văd[7] pe bărbatul meu ? Nu gîndești la nimic, nu ești bun de nimică[8], ți se cade să te dau afară ![9]

Arie

Prin aceasta dau dovadă
D-o-nțeleaptă chibzuire,
Și boierul o să vadă
Că nu fac tot risipire
Dînd afară p-un vătaf
Pentru-a lui știut nărav.
Mai bună iconomie
Nu s-a mai dat la moșie. } bis

Ichim : Dacă ăți[10] voi, cinstita față dv., să ospătați ceva...
Zoița : Ba asta n-ar strica... să-mi aducă o ceașcă de ceai, sau ciocolată și niște pismeți, pandișpane[11]...
Epistatul *(lui Ichim)* : Ce cere ? Cioșcovată ? Da' ce mîncare o fi aia[12] ?

---

[1] 1452 : *vreo.*
[2] 1452 : *aicea.*
[3] 1452 : *Dar asta-i.*
[4] 1452 : *Dumnezeule.*
[5] 1452 : *priveghezi.*
[6] 1452 : *nu gîndeai.*
[7] 1452 : *văz.*
[8] 1452 : *nimica.*
[9] 1452 : continuă *să știi că te dau afară.*
[10] 1452 : *dacă-ți.*
[11] 1452 : *sau pandișpane.*
[12] 1452 : *aceea.*

Ichim: Mai ştiu şi eu cucoane! *(Zoiţii.)* Da' zău, cuconiţă, la noi nu se găsesc de alea[1]!

Zoiţa: Ce zici? Nu-i? Eu nu ştiu nu-i, să-mi cauţi, să-mi găsească acum, numaidecît! Aţi auzit? Numaidecît! Să ştiţi, cînd eu vreau[2] trebuie să fie!

Florica: Da' zău, cuconiţă, prin sat pe la noi nu s-au pomenit de alea!

Zoiţa: Prea puţin îmi pasă!

Ichim: Da' zău, cucoană...

Zoiţa: Mai îndrăzneşti a vorbi, ţărane?

Arie

Orice poruncă-am dat eu,
Pururea au[3] fost urmată,
Şi de însuşi soţul meu[4]
Cu supunere-ascultată.
Căci D-zeu a făcut
Pe femei să poruncească
Şi pe bărbaţi să-mplinească } bis
Tot ce prin gînd le-a trecut. }

Epistatu: Dacă binevoiţi cinstita faţa d-tale, cuconiţă... să aşteptaţi niţel; alerg eu tot într-un suflet la curte să vă aduc ceea ce aţi poruncit, că mi se pare că este niţel ceai...

Zoiţa: Iată[5], vezi ce face frica!

Epistatu: Şi voi aduce şi d-aceea... cum ziseşi adineaori... A! cioşcovată[6]. *(Lui Ichim.)* Auzi tu, mă? Aleargă degrabă şi tu şi împuşcă o cioşcovată pentru cuconiţa, da' ia seama bine[7], să fie grasă, bună[8], ştii tu, mă, de cele cu aripile pestriţe... *(Zoiţii.)* Şi pe lîngă aceasta voi aduce şi o trăsură ca să vă ducă la boierul domniei-voastre.

---

[1] 1452: *d-alde alea.*
[2] 1452: *vroi.*
[3] 1452: *am.*
[4] 1452: *mieu.*
[5] 1452: *iaca.*
[6] 1452: *o cioşcovată.*
[7] 1452: *ia seama bine, măi.*
[8] 1452: lipseşte *bună.*

Zoiţa *(blîndă)* [1]: Bine... du-te! De ce nu-mi spuneai mai dinainte? Aşa vezi, mai vii de-acasă. Dacă pînă într-un sfert de ceas vei veni, să ştii că te iert şi nu te dau afară... Venit-ai?

Ansamblu

Du-te, du-te, piei din loc!
Nu vezi? Parcă stau pe foc;
Aici nu mai pot şedea,
Vroi să merg la curtea mea.

Epistatu: Ce femeie îndrăcită [2]!
Zoiţa: Ce colibă rău ţinută!
Ichim [3]: Cine dracu te-a adus?
Epistatu [4]: Iată, iată că m-am dus! [5] *(Face cîţiva paşi.)*

Zoiţa

Du-te, du-te, piei din loc!
Nu vezi, parcă stau pe foc.
Aici nu mai pot vedea,
Vroi să merg la curtea mea.

Epistatu, Ichim

Mă duc, mă duc [6] iată piei,
Cuconiţă, dacă vrei,
Să-ţi aduc pentru mata
Ce doriţi a ospăta.

(Epistatu, Ichim ies.) [7]

---

[1] 1452: *mai cu blîndeţe.*
[2] 1452: *învrăjbită.*
[3] 1452 continuă: *şi Floarea.*
[4] 1452 continuă: *(făcînd vreo cîţiva paşi înapoi).*
[5] 1452 continuă: *Ansamblu. Zoiţa* (şters). *Ichim şi Floarea.*
[6] 1452: *iată-mă că.*
[7] 1452: *(Ichim şi ipistatu iese).*

SCENA a VI

Zoița, Floarea

Zoița : A, cîtă osteneală pînă [1] poate găsi cineva nițel ceai sau ciocolată... ș-apoi mai zice [2] cineva că e civilizație!

Florica : Dacă [3] binevoiți, cuconiță, să ședeți nițel pînă ce v-a aduce de ospătat.

Zoița : Bucuros, copilă, că sînt așa de ostenită [4]... Am venit toată noaptea.

Florica : Cum se poate, d-ta, care ești așa de delicată...

Zoița : Ce n-ași fi jertfit [5] ca să-l văd mai curînd [6]! E așa de drăgălași și de bun bărbatul meu [7], mă iubește cu atîta frăgezime, încît sînt foarte ferice [8]...

Florica : Cuconiță, cred [9] că vă [10] veți fi luat din dragoste.

Zoița : Fără îndoială! Eu nu aveam nici o stare cînd au venit cuconu Alecu să mă ceară de soție... D-lui, un boier...

Florica : Ți-o fi [11] părut lucru cam de mirare...

Zoița : Ba, nicidecum! Mi s-au părut lucru foarte firesc... Îmi spunea parcă inima că și eu sînt născută să stau pe canapea, să poruncesc și să mă fac cucoană, să mă gătesc la oglindă și să mă plimb cu drosca mea la Copou.

Florica : Ei, ce frumos meșteșug! Iertați-mă, cuconiță, să vă întreb : da' de mult v-ați cununat?

Zoița : De o săptămînă, copila mea, și ne aflăm acum în cele dintîi zile a însurării [12] noastre, în luna de miere!

Arie

Zile dintîi a însurării [12],
Zile cu-amor împleticite,
Singure voi dați omenirei

---

[1] 1452 : *pînă ce.*
[2] 1452 : *mai poate zice.*
[3] 1452 : *daca.*
[4] 1452 : *așa de puțintică și de delicată.*
[5] 1452 : *jărtfit.*
[6] 1452 : *văz așa de curînd.*
[7] 1452 : *mieu.*
[8] 1452 : *fericită.*
[9] 1452 : *crez.*
[10] 1452 : lipsește *vă.*
[11] 1452 : *ți s-o fi.*
[12] 1452 : *însoțirei.*

Vii simticiuni [1], dulci, fericite.
Eu cerul rog ca-ntr-a mea viaţă
Să-mi dea să gust fără-încetare [2]
A însoţirei dintîi dulceaţă
Tot cu-acel foc şi desfătare. } bis

Florica: Mi se pare că aveţi trebuinţă de niţică odihnă... Daca vreţi, să treceţi în odaia mea!...

Zoiţa: Mulţumesc [3], dragă!

SCENA a VII

Floarea, Ichim, Zoiţa

Ichim: Cuconiţă, epistatul acum trebuie să vie... Dacă [4] binevoiţi, să treceţi în ceilaltă odăiţă ş-apoi v-oi aduce eu singur să ospătaţi.

Zoiţa: Tu singur? Ba te poftesc să nu cumva să te arăţi dinaintea mea! Vroi ca fiica ta [5] să mă slujească, căci diseară [6] o iau cu mine la curte.

Ichim: Cuconiţă, da... apoi...

Zoiţa: Sfîrşeşte [7]! Un cuvînt să n-auz [8] c-atîta ţi-i! [9]

Arie

Eu aşa vreau, [10]
Pe fiica ta
Ca să ţi-o iau.
Nu cuteza
A mai crîcni,

---

[1] probabil *simţiciuni*, ca în mss. 1452.

[2] 1452: *cu necurmare.*

[3] 1452: *mulţumim.*

[4] 1452: *daca.*

[5] 1452: *vroi fiică-ta.*

[6] 1452: *deseară.*

[7] 1452: *sfîrşaşte.*

[8] 1452: *să nu zici.*

[9] 1452: *ţi-e.*

[10] 1452: *vroi.*

Împotrivi [1],
Căci aşa vreau.
La planul meu
Vă închinaţi.
Vă închinaţi.
Să m-ascultaţi [2]
Căci aşa vreau [3].

(Iese cu Floarea.)

Ichim *(singur):* Aşa vrei, aşa vrei! Parcă-i altă ceva! Mă, mă, mă, că a cioarelor a mai fost cucoana asta... Pe bietul epistat cît p-aci era să-l dea afară... D-zeu ştie ce-oi mai păţi şi eu... ia numai să nu-i dau pe fii-mea [4] s-o ia diseară cu dînsa.

SCENA a VIII-a

Ichim, apoi *Stan*

Stan *(intră [5] iute):* A, bine că te-am găsit, moş Ichime! Unde-i cucoana căriia i s-a răsturnat [6] trăsura aicea în drum?

Ichim: A intrat colo, în odaie cu Floarea... Da' ce, poate o cunoşti?

Stan: Dac-o cunosc [7]? D-apoi asta-i cucoana de care-ţi spuneam eu!

Ichim: Dar cum se-ntîmplă de vă-ntîlniţi aice?

Stan: Ea fiind sigură că moşia asta e a mea [8], au venit să mă găsească şi după porunca ce dădusem eu surugiilor mei [9], a răsturnat trăsura chiar aice [10] lîngă uşa d-tale.

Ichim: Măre, ce spui bre! Iubeşti tu pe cucoana asta? Da' pesemne că nu ştii cîtu-i [11] de ciudată!

---

[1] 1452 : *împrotivi.*
[2] 1452 : *să-l ascultaţi.*
[3] 1452 : *vreu.*
[4] 1452 : *fiică-mea.*
[5] 1452 : *intrînd.*
[6] 1452 : *căriia răsturnat* (cu creionul : *care i s-a).*
[7] 1452 : *s-o cunosc.*
[8] 1452 : *că moşia este.*
[9] 1452 : *miei.*
[10] 1452 : *aici.*
[11] 1452 : *cît e.*

era să'lŭ dea afară... și Dumnezeu știe ce-aiu mai pățĭ și eu, ca numaĭ să nu'ĭ daŭ pe fumeia s'o ia diseră, cu dînsa.

Scena a 8ª
Schim apoĭ Stan.

Stan. (Intră intr.) A! bine că te-amŭ găsitŭ moșŭ Schime! Unde'ĭ Cucóna, căreia i s'a răsturnatŭ trăsura aicea, în drumŭ?

Schim. A intratŭ collo, în odae, cu Flórea... da ce, póte o cunoștĭ?

Stan. Dac'o cunoscŭ? Dapoĭ asta'ĭ cucóna de care 'țĭ spunemŭ eŭ!

Schim. Dar cumŭ s'a întîmplatŭ, de vă'ntîlnițĭ aice?

Stan. Ea, fiindŭ sigură, că moșia asta e a mea, aŭ venitŭ să mă găséscă, și după porunca ce dădusemŭ eŭ, surugiilorŭ meĭ, a resturnatŭ trăsura, chiar aice lîngă ușa stăl.

Schim. Măre, ce spuĭ bre? ĭubeștĭ tu, pe cucóna asta? da pe semne că nu știĭ câtu'ĭ de ciudată!

Pagină din manuscrisul piesei *Insurățeii*

Stan: Ba o ştiu din păcate, moş Ichime, tocmai de asta am fugit, ca să nu dau ochii cu ea [1].

Ichim: Măi, băiete, da' unde ţi-e capu [2]? Fugi [3] iute că-mi miroase amar a bice... Să fi văzut tu pe bietul epistat, şi D-zeu ştie ce mi se pregăteşte şi mie, ia numai să nu-i dau pe fiică-mea, diseară, s-o ia cu dînsa.

Stan: Cum se poate?

Ichim: Zău aşa! Auzi că nu vrea [4] să mă vază [5] pe mine în ochi, vrea ca fiică-mea [6] s-o slujească! Da' bine, mă, băiete, zău! Adevărat e? Nu e cucoana boierului nostru astui [7] nou pe care îl aşteptăm?

Stan: Prea adevărat moş Ichime, e femeia mea.

Ichim: Aşa zău e vorba [8]? Apoi las' pe mine, bine că mi-a picat în mînă! [9]

Arie

Las' pe mine, i-oi da eu
Ş-oi purta-o chiar cum vreu.

Stan

Cît mi-i dragă acum ştiţi,
Vă rog mult să n-o mîhniţi!

Ichim

Las' n-ai frică, Ichim ştie
Cum se cade a se purta,
Du-te tu la strugărie;
Las' c-oi face-o d-a juca!

---

[1] 1452: *să nu dau ochi cu dînsa.*
[2] 1452: *capul tău.*
[3] 1452: *fugi, fugi.*
[4] 1452: *Ia aşa a zis că nu vrea.*
[5] 1452: *vază.*
[6] 1452: *vrea fiică-mea.*
[7] 1452: *ăstui.*
[8] 1452: *aşa zi e vorba!*
[9] 1452 continuă: *mîndra.*

Stan

Binişorul, fără zvoană,
Să o iei cît ăi putea.
Nu uita că e cucoană
Şi-n sfîrşit, femeia mea.

Ansamblu

Stan

Binişorul, fără zvoană[1] etc.

Ichim

Măcar strige, măcar moară,
Unghişoara am să-i retez,
Mi-a venit apa la moară
Pe bărbaţi să-i răzbunez.

} **bis**

Stan: Aşa, moş Ichime, şi de asta am venit ca să te rog s-o iei d-ta mai cu binele[2], ştii aşa, mai încetişor, pentru că cele dintîi furii ale femeii[3] sînt cam aspre. Ş-apoi...

Ichim: Pricep, pricep. Ai dreptate! Îmi zici ca s-o iau[4]... bine, bine! Aide[5], du-te tu şi mă lasă pe mine[6].

Ansamblu

Stan

Binişorul, fără zvoană, etc.

Ichim

Măcar strige, măcar moară, etc. etc.

} bis

(Stan iese.)

Ichim: A, bine că mi-ai picat în mînă... Auzi, mă rog, femeia lui Stan strugarul, un lucrător d-ai mei, îmi[7] cere ceai, cioşcovată, face pe bietul epistat să se ducă într-un suflet la curte ca să-i găsească oblojeli... A, da' cine vine, oare? Iată[8] epistatul!

---

[1] Lipseşte din ms. 1452.
[2] Lipseşte din ms. 1452.
[3] 1452: *unei femei.*
[4] 1452 continuă: *aşa ştii.*
[5] 1452: *Aidi.*
[6] 1452 continuă: *(Stan iese.)* Ariile următoare a lui Stan şi a lui Ichim, lipsesc.
[7] 1452: *şi-mi.*
[8] 1452: *iacă.*

SCENA a IX-a

Ichim, apoi *Epistatul*

Epistatu: Of, nu pot[1] să-mi trag sufletul de osteneală... Sînt din cap pînă-n picioare[2] numai apă. Abia găsii nițel ceai, îl adunai fir cu fir, dintr-un dulap părăsit... Da' unde-i cucoana? *(Cu tava, 2 ceşci, ceainic, pismeți*[3]*.)*

Ichim: Ia, colo[4] în odaie... Da' chiar degeaba te-ai ostenit. *(Ia tava, se pune la masă şi mănîncă*[5]*.)*

Epistatu: Da' ce faci, măi ticălosule! Ce mănînci zacusca cucoanei[6]? Mă duc acum să te spun şi te omoară[7] în bătaie!

Ichim: Ia gust şi eu din oblojelile[8] astea boiereşti, da' nu-s bune de loc... Dacă n-ar mai fi și pismetul ăsta[9] n-ar fi de nici o treabă[10].

Epistatu: Scoală de acolo, măi!

Ichim: Da' vorbă-i, cum nu! Nu cumva mi-a fi frică și de nevasta unui lucrător d-ai mei?

Epistatu: Ce spui, mă?

Ichim: Ia, spun[11] că ea nu-i cucoana boierului nostru, cum nu-s eu... E femeia lui Stan strugarul!

Epistatu: Măre, ce spui bre!

Ichim: E sadea[12] femeia lui Stan strugarul.

Epistatu *(mirat)*: Femeĭa lui Stan strugarul, țăran[13] ca tine... ei, lasa c-oi învăța-o eu, acum. *(Merge și strigă la ușa din fund*[14]*.)* Mihai, Mihai! Dă brişca înapoi, măi! Aşa zi! E femeia lui Stan strugarul sadea... Şi zi, se obrăzniceşte

---

[1] 1452: *poci.*

[2] 1452: *sînt din cap şi pînă în picere.*

[3] 1452: *(El ține în mînă o tavă cu ceainic și două ceşti.)*

[4] 1452: *Ia acolo.*

[5] 1452: *(Zmîcind tava cu ceaiu cu pismeți din mînă să pune la masa de strug și mănîncă.)*

[6] 1452: *cuconiții.*

[7] 1452: *de te omoară.*

[8] 1452: *obrăzelele.*

[9] 1452: *pismeții ăştia.*

[10] 1452: *nici d-o treabă.*

[11] 1452: *da, ia spun.*

[12] 1452: *da, e sadea.*

[13] 1452: *e femeia lui Stan strugaru, un țăran ca tine.*

[14] 1452: *(Merge la ușa din mijloc strigînd.)*

a cere ceai, cioşcovată, pandişman şi pismeţi!... Ei, lasă că oi învăţa-o eu, să-i fie foame, ca cucoanelor... Aşa ţi-i povestea?... ad-o-ncoace! *(Se pune la masă şi mănîncă cu apetit*[1]*.)*

SCENA a X-a

Cei de sus, Floarea[2]

Floarea: Cuconiţa e foc şi pară; strigă zacusca, chiamă slugile şi s-au mîniat varga lui D-zeu că n-are clopot în odaie!

Epistatu: Clopot cere? Să-i dau balanga[3] de la herghelie!

Floarea: Vai de mine! da' ce v-aţi apucat să mîncaţi zacusca cucoanei? Da' ce faci, tătucă? *(Plînge.)* Are să omoare pe tătuca în bătaie.

Ichim: Da' vorbă-i!... Cum nu! ia nu te mai necăji, că ea nu-i cucoana boierului nostru, e[4] femeia lui Stan!

Floarea *(cu mirare)*: Femeia lui Stan?... Nu se poate, tătucă!

Epistatu: Ba-i chiar[5] aşa, Florico, şi-mi cere zacuscă[6] ca cucoanele... ai auzit aşa obrăznicie! ei, lasă... lasă...

SCENA a XI

Cei de sus, Zoiţa[7]

Zoiţa: Auzi mojicie ca asta, să mă facă s-aştept, pe mine... chiar pe mine însumi! Aţi văzut, mă rog, să nu fac eu zacusca pînă acum.

Epistatu: Elei!... şi zău, n-ai făcut zacuscă pînă acum? Ia, şi noi nici atîta!

---

1 1452: *(Se pun amîndoi la masă şi mănîncă cu apetit mare.)*
2 1452: *cei de sus, apoi Floarea.*
3 1452: *talanga.*
4 1452: *ci.*
5 1452: *ba chiar aşa.*
6 1452: *zacuşci.*
7 1452: *Cei de sus, apoi Zoiţa.*

Zoița: Ce văd [1]? ce-nsemnează asta?
Ichim: Nu te supăra, jupîneasă, că te-i bolnăvi așa pe nemîncate.
Epistatu: Na min turburarististis, namin bolnavistis... înțelegi grecește, drăguță [2]?
Floarea: Vai de mine! o să omoare pe tătuca în bătaie!
Zoița *(merge la ei cu mînie)* [3]: V-oi arăta eu mojicilor cum să vă obrăzniciți cu mine. *(Merge între ei, smulge tava și aruncă jos.)* [4]
Epistatu: Ai văzut așa obrăznicie? Să strice ea lucru boieresc! Ei, lasă, c-oi face eu pe bărbată-tău să mă despăgubească... M-ai auzit [5]?
Zoița: Vrei despăgubire [6]? *(Îi dă o palmă.)* Iată [7] despăgubire! Și pîn-atuncea [8] să știi c-am să-ți curăț unghile pe [9] falangă.
Epistatu: Auzi, mă rog, să dea [10] o palmă unui epistat [11] boieresc!... Las' c-o veni el boierul, am să spui, să [12] pedepsească pe o țărancă obraznică ca tine!
Zoița *(cu mirare)*: O țărancă?
Epistatu: Da, o țărancă... Ce te mîndrești cu toate marafeturile tale cele boierești [13], că nu ești mai mult decît femeia lui Stan strugarul.
Ichim: Da, femeia lui Stan strugarul... Ce te mîndrești? el singur mi-a spus... Dar mi se pare că-l văd [14] viind, întreabă-l și pe dînsul, dacă vrei... *(Apart.)* Ia să mă dau eu în lături mai bine, să nu-mi scapere și mie ochii.
Zoița *(turburată)*: Ce spuneți?... Bărbatul meu Stan strugarul? în ce mă găsesc oare?... Nu pot înțelege!

---

[1] 1452: *văz.*
[2] 1452 continuă: *copilă.*
[3] 1452: *(ducîndu-se la dînșii cu mînie.)*
[4] 1452: *(Ea trece între amîndoi, zmîncește tava cu ceainicu și ceștile și le aruncă jos.)*
[5] 1452 continuă: *o despăgubire.*
[6] 1452 continuă: *na!*
[7] 1452: *iaca.*
[8] 1452: *într-un ceas.*
[9] 1452: *la.*
[10] 1452: *să dea ea.*
[11] 1452: *ipistat.*
[12] 1452: *ca să.*
[13] 1452: *de noblеță.*
[14] 1452: *văz.*

Ichim: Iată-l că vine! *(Epistatului* [1].*)* Să-i lăsăm să se certe împreună cît le-a plăcea. *(Ies. Rămîne numai Zoița și Stan.)* [2]

SCENA a XII-a

Zoița și Stan

Zoița: Ce văd [3], D-zeule? Alecu, un țăran?

Stan: Da, cucoană, eu sînt... Un țăran, care, neputînd să mă apropii de d-ta, a trebuit să mă arăt mai strălucit decît toți tinerii din Iași... Dar pentru că v-am înșelat, iată-mă că vin să vă cer iertare [4].

Zoița: Iertare? niciodată!... [5] Lipsește d'aici! *(Apart.)* *A!* cînd ar ști tatăl [6] meu nenorocirile mele. *(Lui Stan.)* Și cum îndrăznești, mă rog, să te arăți în [7] ochii mei, tu, un țăran! Ah! ce obrăznicie! Să știi că te așteaptă pedepsele cele mai grozave!

Stan: Așa este, cucoană! [8] ai dreptate! Un țăran trebuie pedepsit... Dar gîndește-te, cucoană, ce ar fi făcut pentru d-ta cuconu Alecu? Ți-ar fi dat dragostea sa? Și eu [9], ți-am dat p-a mea... și încă cea mai adevărată dragoste!

Zoița: Și socotești că această dragoste te dezvinovățește? Asta [10] nu-ți dă nicicum dreptul să te însoțești cu o tînără nobilă ca mine!

Stan: Dar, cucoana mea, deși sînt un țăran, dar [11] un țăran răzaș, pentru că strămoșii mei erau cei întîi nobili ai țării! Ei [12] nu și-a cîștigat nobletea pe pat, ci pe cîmpu de bătaie [13]. Numele Războianului, cucoana mea, au fost purtat din vechime, de postelnici și logofeți mari.

---

[1] 1452: *(Către epistat.)*
[2] 1452: *(Toți ies, afară de Zoița. Stan intră.)*
[3] 1452: *văz.*
[4] 1452: *ertăciune.*
[5] 1452: *Ertăciune! în veci să știi, în veci.*
[6] 1452: *babaca.*
[7] 1452: *la.*
[8] 1452 continuă: *o știu prea bine.*
[9] 1452: *ei bine, și eu.*
[10] 1452: *ea.*
[11] 1452: *însă.*
[12] scris: *eu.*
[13] 1452: *Ei și-au cîștigat nobletea nu șezînd pe pat, ci în cîmpul de bătaie.*

Arie

A lor nobleţe
Ei dobîndiră
La Valea Albă,
Loc mult sfinţit,
Ş-a lor drept, sînge
Ce îl stropiră,
A lor decrete
Au întărit.
De ce nobleţea ce te mîndreşte
A fi mai bună decît a mea ?
A d-tale nu costiseşte
Nici o durere sau jertfă grea. } bis
A mea nobleţe, în vremuri [1] crude,
D-ai mei [2] strămoşi s-au dobîndit
Ş-a lor avere, viaţă şi trudă
Ca să mi-o lase, ei au jertfit. } bis

Nu-ţi aduci aminte, cucoana mea, cînd îmi ziceai ? : „Iubitul meu [3] Alecu, dacă soarta te-ar fi aruncat să fii un om de rînd, un ţăran... în sfîrşit, cel mai rău om din lume, inima mea tot pe tine te-ar fi ales de soţ şi dragostea mea ţi-aş fi jertfit-o toată." Ei bine, aşa curînd ţi-ai uitat făgăduinţele tale, ca să-mi dai dragostea care pîn-acum în zadar ţi-o cer ?

Zoiţa : [4] Asta se zice, dar nu se face ! *(După o pauză.)* Ieşi, mojicule, afară !

Stan : Ei bine, cucoană... pe mine mă goneşti ? Pe mine mă tratezi astfel ?

Zoiţa : Eu eram datoare cu supunere şi respect cuconului Alecu, un tînăr nobil, iar ţăranului Stan nu mă cunosc datoare [5] cu nimic !

Stan : Înţeleg, cucoană, căsătorindu-te cu mine va să zică nu iubeai decît starea [6] şi rangul ce socoteai că-l am.

---

1 1452 : *vreme.*
2 1452 : *miei.*
3 1452 : *mieu.*
4 1452 continuă : *(după un minut de tăcere şi fără să se uite la dînsul.) Ieşi afară !*
5 1452 : *Indatorată.*
6 1452 : *iubirea* şters, adăugat cu creionul : *averea.*

Zoița: Asta pe mine mă privește!

Stan

Arie

Cînd boier mare mă socoteai,
Amor, credință, tu îmi jurai
Și mult fudulă că ești ziceai
D-acea iubire ce-ți însuflai.
Azi, cînd de titluri sînt dezbrăcat,
Amorul iată-l, disprețuit.
In mine, doamnă, văz c-ai iubit [1] } bis
Rangul meu numai, nu pe bărbat. }

Zoița: Eu mi-aduc prea bine aminte de jurămintele mele, dar să știi că nu le-am făcut unui om nevrednic care m-a înșelat.

Stan: D-ta trebuie să cinstești și să respecți pe bărbatul d-tale.

Zoița: Eu?

Stan: Da!... [2] D-ta, d-nă! Ce? Ți se pare lucru de mirare? Nu știi că eu am drepturile [3] mele de bărbat?

Zoița *(iute)*: Drepturi?... drepturi?... [4] n-ai avut niciodată!... Insoțirea asta n-are nici o putere!

Stan: Ba-i sfîntă și puternică, cucoana mea... In biletul nostru de cununie nu pomenește nici de un boier Alecu, ci-i sadea numele meu, Stan Plăieșul, țăran get-beget. Așadar, și d-ta ești țărancă și birnica cuconului Alecu!

Zoița: Eu sînt liberă [5] și n-am a mă supune nimăruia!

Stan: Așa este, cucoană... ai dreptate! nimărui [6], afară numai de bărbatul [7] d-tale.

Zoița: Degrabă ți-o fi?

Stan: Da, cucoană, ai să te supui și ai să m-asculți [8].

---

[1] scris cu creionul printre rînduri.
[2] 1452: *da, dar, doamnă.*
[3] 1452: *driturile.*
[4] 1452: *drituri.*
[5] 1452: *slobodă.*
[6] 1452: *nimăruia.*
[7] 1452: *afară numai bărbatului.*
[8] 1452 continuă: Zoița: *Ce vorbă! Văzut-ai?*

SCENA a XIII-a

Aceiaşi, Ichim, Floarea [1]

Ichim: Ei! ce văd? [2] se [3] gîlcevesc însurăţeii noştri?

Stan: O! nicidecum, moş Ichime. Femeia mea se supune la toate, şi în loc de un lucrător, acum o să ai doi. Eu voi lucra lucrul ce mi-i da, şi d-ei va lucra împreună cu Floarea!

Zoiţa: Eu să lucrez?

Stan: Da, să lucrezi! Dar mai întîi să te îmbraci în alte haine mai potrivite cu starea d-tale de astăzi!

Zoiţa: Să-mi lepăd eu tualeta?

Stan: Da, d-nă, trebuie s-o lepezi; Floarea îţi va împrumuta alte haine, mai bune şi mai ieftine.

Zoiţa: Niciodată nu mă voi supune unui om pe care-l urăsc şi nu-l pot suferi [4]!

Ichim: Auzi tu, mă... zice că nu poate să te sufere! Să vede, măi băiete, că n-ai început încă a o deprinde cu obiceiul nostru cel vechi şi sănătos! *(Arată bătaia.)* [5]

Arie

Noi avem aici în sat
Un nărav prea minunat:
De voim să ne iubească
Prefăcutele femei,
Punem să le măgulească
Un băţ bun, mlădios de tei;
Cu cît beţele-ndesesc
Cu-atît ele ne iubesc.

---

[1] 1452: *Cel de sus, apoi Ichim şi Floarea.*

[2] 1452: *văz.*

[3] 1452: *ce, să gîlcevesc.*

[4] 1452: *nu poci să-l sufer.*

[5] 1452: *(Arătînd un semn cu mîna de bătaie.)*

Dar de dam mereu de tot,
Atunci chiar că nu mai pot
Ş-a lor dragoste văpaie
Stau pe spete vînătaie. } bis

Zoița: O cerule! ce-aud?
Ichim: Ştiu atît că biata răposata femeia mea poate să se laude în cealaltă [1] lume că am iubit-o chiar cum trebuie!
Floarea: Dar, tătucă, spun unii din oameni că ai iubit-o aşa de mult, c-ai omorît-o într-o zi de bătaie!
Zoița: Vai de mine! In ce loc mă aflu?
Stan: O, nu! Zoiţica mea se supune la toate... Şi o să se ducă ca să se schimbe în alte haine, ca o femeuşcă de treabă ce este.
Zoița: Ba să nu gîndeşti că m-oi duce!
Stan: Ba te-i duce!
Zoița: Ba să ştii că nu m-oi duce [2]!
Stan *(bătînd din picior)*: Ba te-i duce-ţi zic!
Zoița *(stăpînindu-se)*: Ei, ş-apoi... m-oi duce, da' de singură voia mea, să ştii. *(In sine.)* O D-zeule! ce umilire! *(Tare.)* Ia, m-oi duce şi încă cu mulţumire, numai să scap de înfăţişarea ta, să nu te mai văd înaintea ochilor. *(Iese urmată de Floarea.)*
Ichim: Ei băiete, geaba-i, nu scoţi tu la capăt cu femeia asta, e prea haină [3], una zice şi alta face [4]. Mă tem [5] să nu-ţi scapere [6] ochii ca epistatului cînd auzeam că răcneşte [7] la tine, dar şi tu [8] te-ai purtat chiar ca un voinic cu dînsa!
Stan: O luasem eu cu binele, moş Ichime, dar am văzut eu că-i degeaba; a trebuit dar să-mi ieu dreptul de bărbat [9], s-o iau mai cu asprime şi, slavă D-lui, văd [10] că merge mai

---

[1] 1452: *şi-n ceilaltă.*
[2] 1452: *că n-o să mă duc.*
[3] 1452: *că prea e haină şi rea.*
[4] 1452: *ş-alta îţi face.*
[5] 1452: *mă temeam.*
[6] 1452: *să nu-ţi scapere şi ţie*
[7] 1452: *că răcnea.*
[8] 1452: *şi tu, bravo!*
[9] 1452: *drepturile mele de bărbat.*
[10] 1452: *văz.*

bine[1]! Dar las', n-ai frică, moş Ichime, că are să se facă o femeiuşcă cum[2] nici n-ai gîndit!

Ichim: Să dea D-zeu, băiete, dar mai n-aş crede.

Stan: Dar să lăsăm asta[3] acum! Moş Ichime, am să te rog dacă-i vrea să-mi vinzi căsuţa asta cu toate lucrurile ei.

Ichim: Bucuros, fătul meu, tu eşti un lucrător bun ş-apoi, cu toate astea, ceartă între noi n-a fi! Iată[4] casa asta, un pat, două scaune, nişte lăviţi, cîteva doniţi, străchini, nişte oale...[5] mi-i da 2 sute de lei şi tîrgu-i gata!

Stan: 2 sute lei? D-apoi e[6] scump, moş Ichime.

Ichim: Nu-i mult pentru tine.

Stan: Bine[7], moş Ichime, am trimis trăsura la tîrg s-o vînză... cum mi-o aduce banii, ţi-oi plăti!

Ichim: Bine, băiete! *(S-aude zgomot de la Zoiţa.)*[8] Oare[9] ce s-aude?

Stan: Nu băga de seamă... femeia mea se-mbracă[10].

Ichim: Da aud[11] că doar nu-s surd!

SCENA a XIV-a

Aceiaşi,[13] *Floarea*

Floarea *(vorbind din uşe de unde iese)*: D-ne, frumos îţi mai şeade.

Stan: Da' ce este?

Floarea: Cum au intrat în casă au stricat toate lucrurile, au azvîrlit tot[13], ba şi 2 urcioare nouă-nouţe[14].

---

[1] 1452: *mai bine aşa.*
[2] 1452: *precum.*
[3] 1452: *astea.*
[4] 1452: *iaca.*
[5] 1452 continuă: *şi nişte urcioare.*
[6] 1452: *nu e scump.*
[7] 1452: *este foarte scump, moş Ichime, căci.*
[8] 1452: *(Aicea s-aude un huiet în ceilaltă casă.)*
[9] 1452: *da oare.*
[10] 1452: *femeia mea se îmbracă, nu băga seamă.*
[11] 1452: *da, da, auz.*
[12] 1452: *Cei de sus, apoi.*
[13] 1452: *toate.*
[14] 1452: *nouă-noulţe.*

Ichim: Ce-mi pasă? las' să strice, că acum sînt lucrurile lui Stan!

Floarea: Pe urmă i-am dat priminelele mele de sărbătoare, le-au azvîrlit cît pe colo şi au zis: decît [1] a lucra mai bine să moară.

Ichim: Auzi tu, bre?

Floarea: Au văzut [2] doi oameni pe fereastă lucrînd, au sărit [3] o dată în sus, au [4] strigat şi pe mine m-au dat afară! De-ţi putea face cu dînsa ceva bun, apoi las', păcatul meu o fi.

Arie

Nu ştiţi cît e de aspidă
Şi de rea nevasta sa.
Cată chip să se ucidă
Să vă vîre-n dandana.
Cîntă, plînge, hălăieşte [5]
Şi din gură-aşa grăieşte:
Frunză verde lemn uscat,
Bată-l focu de bărbat!
Frunză verde foaie crudă,
Am să mor în a lui ciudă,
Doar l-or duce-n iarmaroc } bis
Ca să-l spînzure pe loc. }

Stan: Ba-ţi vedea ce mai femeuşcă [6] am să-mi fac... [7] dar [8] mi se pare că vine! Lăsaţi-mă singur cu dînsa!

Ichim: Geaba, geaba [9] băiete! dacă n-ai lua tu obiceiul cel vechi ţărănesc [10], sănătos cum ţi-am mai spus... apoi nu scoţi tu în cap cu dînsa. *(Iese cu Floarea prin fund.)* [11]

---

[1] 1452: *şi-au zis că decît.*
[2] 1452: *acum a văzut pe fereastră doi oameni că lucra.*
[3] 1452: *au sărit, au sărit.*
[4] 1452: *i-a strigat.*
[5] 1452: *hăuleşte.*
[6] 1452: *ce nevăstuică.*
[7] 1452: *fac eu.*
[8] 1452: *dar, iată, mi se pare.*
[9] 1452: *geaba-i, geaba-i.*
[10] 1452: *ţărănesc şi.*
[11] 1452: *(Ichim, Floarea iese.)*

SCENA a XV-a

Stan, apoi *Zoița*

Zoița *(îmbrăcată țărănește, vorbind de unde vine):*[1] Aleargă fuga! 10 lei îți dau bacșiș. *(Avansează și apart.)*[2] Să mă supăr! să mă omor... nu-s proastă![3] Mai bine voi trăi, ca să-mi răsplătesc![4] *(Văzînd pe Stan.)* A! iată-l!

Stan: A! prea frumos cucoană!... prea frumos! cînd ai ști cît de bine îți șeade cu hainele astea!

Zoița *(cu răceală):* Îmi pare bine![5]

Stan: Da' cu cine vorbeai cînd ai intrat?

Zoița: Ia! cu un țăran pe care l-am văzut pe fereastă. L-am trimis să-mi facă o trebușoară!

Stan: Și ca ce fel de trebușoară[6], mă rog?

Zoița: Ia nu mai ști toate, mă rog.

Stan: Și de ce?

Zoița: Ia, pentru că n-am chef să-ți dau socoteală de faptele mele.

Stan: Acum, draga mea, trebuie să te pui la lucru.

Zoița: Eu să lucrez?... să mă înjosesc?...

Stan: Nimeni[7] nu se înjosește, cucoană, cînd lucrează; numai trîndăvia necinstește pe oameni!

Zoița: Eu îți spun[8] că nu vreau. *(Stan face semn poruncitor Zoiții, ea apart.)* Iată[9] proastă, ce eram să fac! mai bine să mă stăpînesc și s-aștept vremea. *(Tare, cînd Stan îi dă furca.)*[10] Văd că e cu neputință a nu-ți face pe plac; ești așa de politicos, așa de galant, încît trebuie să te ascult.

Stan: Acum, draga mea, vom lucra împreună. *(Merge la masa de tîmplar, Zoița, pe scaun, toarce.)*[11]

---

[1] 1452: *(vorbind de la ușă pe unde iese.)*
[2] 1452: *(Ea să pogoară pînă în fața scenii și zice apart.)*
[3] 1452: *ba, dar nu sînt proastă.*
[4] Scris cu creionul deasupra: *ca să-mi răzbun.*
[5] 1452: *foarte bine.*
[6] 1452: *trebușoară e aceea.*
[7] 1452: *nimenea.*
[8] 1452: *îți spun d-tale.*
[9] 1452: *iaca.*
[10] 1452: *(Și în vreme ce Stan pune dinaintea ei furca.)*
[11] 1452: *(Stan să duce la strug și să pune de lucrează. Zoița șade pe scaun și toarce.)*

Arie

Stan

Preotul la cununie
Din scriptură el citi
C-un bărbat p-a lui soție
E dator a ocroti.
Tu femeie c-umilință
Dîndu-i tot al tău amor
Să asculți a lui voință
Al lui glas poruncitor
Și lucrînd frumos în pace
Nevestica-mi toarce, toarce
Și, lucrînd, nevasta-n pace
Pîn-atuncea toarce, toarce ! [1]

Zoița *(aruncă[2] furca după ce a smuls[3] caierul)* : O ! dracu s-o ia[4] de furcă, privește ce caier anapoda ! Ei, geaba... Nu pot[5] și pace !

Stan : Nu te supăra, mai poftim una ! *(Îi dă altă[6] furcă.)*

Zoița *(cu mînie)* : Sînteți atît de galant, nu știu cum să vă mulțumesc d-atîta bunătate ! *(Stan lucrează, Zoița cîntă.)*

Ah ! atîta sumeție
Îmi întărît-a mea mînie.

Stan

Dragă, parc-ai zis ceva.

Zoița

Ba, gîndeam la d-ta ! [7]
Cît sînt ele rușinate,
Sărmănelele femei,

---

[1] 1452 : *toarce, toarce, toarce, toarce.*
[2] 1452 : *aruncînd.*
[3] 1452 : *au smult.*
[4] 1452 : *la dracu s-o ia.*
[5] 1452 : *poci.*
[6] 1452 : *înc-o.*
[7] 1452 continuă : *în sine*

La bărbaţi ele sînt date
Spre jertfire, ca pe mei.
Dar a noastră suferinţă
Va să aibă, aşteptaţi,
Al ei ceas de răsplătire
Pentru lupii de bărbaţi. [1]

Zoiţa

Aşteptînd nevasta-n pace
Pîn-atuncea toarce, toarce,
Ş-aşteptînd nevasta-n pace
Toarce, toarce, toarce, toarce.

Stan

Ş-aşteptînd nevasta-n pace
Pîn-atuncea toarce, toarce,
Ş-aşteptînd nevasta-n pace
Toarce, toarce, toarce, toarce!

(Pe la finele ansamblului, Zoiţa învîrteşte fusu cu mînie.)

Stan: Mai încet, mai încet, sufleţele, nu te sili aşa de mult că ţi-i scrinti degeţelile!

Zoiţa: Şi ce-ţi pasă d-tale?

Stan: Cum să nu-mi pese de o mînuşiţă care azi [2] e a mea?

Zoiţa: Ba [3] te-aş pofti, mă rog, să-ţi iasă din gînd.

Stan: D-ta nu poţi tăgădui că nu numai mănuşiţele tale, dar şi ochişorii tăi şi guriţa ta, toate astea au fost ale mele odată!

Zoiţa: Ia mă rog, ia-ţi seama şi nu mă tutui aşa!

Stan: Să lăsăm astea la o parte nevestică! [4] Să ştii c-am cumpărat casa asta, pentru noi, cu toate lucrurile ei!

Zoiţa: Ce-mi pasă mie!

---

[1] 1452: versurile următoare nu sînt repartizate pe personaje. Continuă astfel:

Ansamblu

Zoiţa

Ş-aşteptînd nevasta în pace ş.c.l.

Stan

Şi lucrînd frumos în pace
Nevestica toarce, toarce.

[2] 1452: *astăzi.*

[3] 1452: *a dumitale? Ba.*

[4] 1452: *d-o parte, nevăstuică.*

Stan: O masă, 2 scaune, nişte lăviţi, cîteva străchini, nişte oale, iar cît pentru pat, să ştii, nevestică[1], că e numai unul!

Zoiţa: Îmi pare rău!

Stan: Dar să nu-ţi pese[2], eu sînt învăţat să mă culc şi jos, mi-i destul numai ziua să fim împreună... pentru că toată fericirea este să fie bărbatul împreună cu femeia![3] Eu nu ştiu ce fericire gustă unii din oameni carii cum se scoală dimineaţă aleargă ei într-o parte şi femeile lor într-alta! Pe cîtă vreme noi, dragă Zoiţă, o să fim tot împreună şi vom gusta cea mai mare fericire din lume.

Zoiţa *(apart)*: Ah! păcat, zău, că e ţăran. *(Lui Stan care o ia de mînă.)* Ia sfîrşeşte, mă rog! sfîrşeaşte şi-ţi caută[4] de lucru!

Stan: Nu te supăra dragă![5]

SCENA a XVI-a

Aceiaşi[6] Ichim, Floarea, Coru

Ichim

Ce necaz, nenorocire!

Stan

Dar, ia spune-mi, ce-ai păţit?

---

[1] 1452: *nevestica mea.*

[2] Scris cu creionul deasupra: *nu te îngriji.*

[3] 1452: *bărbatu cu femeia împreună.*
Urmează:

Arie

Necaz, dureri,
Vie plăceri,
Tot ce simţim
Noi le-mpărţim.
Dulce-aşa trai,
Chiar de am fi crai,
Intr-un palat
Nu ţi-ar fi dat.
Necaz, dureri ş.c.l.

[4] 1452: *şi caută-ţi.*

[5] 1452 continuă: *(Să pune la lucru.) Da' oare ce huiet să aude?*

[6] 1452: *cei de sus.*

Ichim

Ai văzut neomenire!
De la carte au venit [1]
Cu dorobanţi să ne [2] ridice
Ia, d-acum ne-aşteaptă bice!... [3]

Stan

Cum? Ce fel?

Ichim

Femeia ta ne-a vîrît
În belea mare!

Stan

Cum, cucoană,
D-ta?

Zoiţa

Doamne, Doamne! bine-mi pare
Că-n sfîrşit am izbutit!

Ichim

Dumneaei ne-a pricopsit.
La boier [4] au dat de ştire
C-aici stă la osîndire
Şi-i la noi ca la tătari [5] } bis
Şi că sîntem toţi tălhari

Corul [6]

Ce cruzime! ce vînzare!
Aşa proclet nu s-a dat. } bis
Ea să vîre-n supărare
Însuşi chiar p-al ei bărbat.

---

[1] Versurile acestea sînt spuse de Floarea.

[2] 1452 : *să vă.*

[3] Versurile acestea sînt spuse de Ichim.

[4] 1452 : *boieri.*

[5] 1452 : *Şi că sîntem toţi tîlhari.*
Şi că sîntem toţi tîlhari.

[6] 1452 : *Toţi.*

Zoița

Ce noroc ! ah ! bine-mi pare
Că de dînșul am să scap.
D-acum a mea răzbunare
Împlinire au luat !   } bis

SCENA a XVII-a

Epistatul[1] *(cu 2 dorobanți)*

Iute-acum, veniți cu mine,
Hai la curte...

Floarea

Cum ? dar bine,
Și pe tata ridicati[2] ?

Epistatul

Am porunci,
Hai, ascultați !

Ichim

Ce-am greșit, mă rog, cucoane?

Epistatul

Ce-ai greșit ? Nu știu, țărane !

Ichim

Nu cumva m-or spînzura ?

Epistatul

Ia, de ștreang toți n-oți scăpa !

---

[1] 1452 : *Cel de sus, apoi ipistatu cu dorobanți.*
[2] 1452 : *rîdicați.*

Zoiţa

Ciuda lor mă-nveseleşte!
Vezi-l, năbuşind [1] plesneşte
Şi de ciudă cum pufneşte!
În sfîrşit mi-am răzbunat
Şi ce sînt le-am arătat!

Cor

Ce cruzime etc.

Zoiţa

Ce noroc, ah etc.

Finele [2] *act. I-iu*

---

[1] 1452 : *năduşind.*
[2] 1452 : *Sfîrşitul actului I. Perdea cade.*

Un salon bogat la curtea boierească. Uşe la mijloc, uşi dreapta şi stînga, fereastă dreapta publicului. Scaune, masă, 2 fotoliuri [1]

SCENA I-ia

Spătăreasa şi *Epistatul*

Spătăreasa *(pe fotoliu, lîngă masă)* [2]: Şi cum, n-au venit frate-meu, pînă acum?

Epistatul: Nu, chera mo! *(În picioare, lîngă spătăreasa, mai îndărăt.)*

Spătăreasa: O, ce frumos salon, e bun [3] de dat baluri!

Epistatul: Se vede că cuconiţei îi plac prea mult balurile!

Spătăreasa: Nu poţi să-ţi închipuieşti! Mă înnebunesc!... Pentru că teatrul nu pot [4] să-l sufer nicidecum! Eu, care am voiajat [5] şi am văzut teatrurile cele mari, să aud acum vorbind pe [6] teatrul romînesc, ca prin tîrg şi pe la băcănii: bună ziua! mulţumim d-tale! ce mai faci? Ei, apoi e de nesuferit!

Epistatul: Cum zău, chera mo... chiar aşa vorbesc? Bună ziua; mulţumim d-tale; ce mai faci?... Ce prostie pentru **d-ta**, care ai fost la Paris.

Arie

Spătăreasa

Din Paris mi-aduc capele
Şi bonete, pline lăzi
Cu rochii, pantofi, cordele
Ţara mi-o civilizez [7].

---

[1] 1452: *(Teatrul înfăţişează un salon bogat la curtea boierească dupe moşie. Uşă la mijloc, uşă la dreapta, uşă la stînga, cîteva jeţuri, o masă.)*

[2] 1452: *(Spătăreasa şade pe un jeţ lîngă masă, ipistatul în picere dinaintea ei.)*

[3] 1452: *e foarte bun.*

[4] 1452: *nu poci.*

[5] 1452: *voiejat la Paris!*

[6] 1452: *de.*

[7] 1452: *ţivilizez*

Aduc unii de cărţi teancuri,
Care mintea le smintesc,
Iar a mele mode, fioncuri,
Capul ştiu că-mpodobesc,
Capul numa-mpodobesc.

Ia să-mi aduci mă rog pe fetica aceea[1] care zice c-ar fi înşelată d-un ţăran numit Stan. *(S-aude zgomot.)* [2] Da' oare ce s-aude ?

Epistatul : Ia ! ticălosul cel de Stan, l-am închis colea în sufragerie[3] şi tot una-mi dă zor ca să-l înfăţişez înaintea boierului ori a cucoanei... Da' un ţăran ca dînsu poate să mai aştepte, că doar nu dă tătarii. Însă dacă binevoiţi, cinstită faţa d-tale, să vi-l înfăţişez ?...

Spătăreasa : Nu ! adă-mi mai întîi copila !

Epistatul : Foarte bine, chera mo. *(La uşe, deschizînd Zoiţii.)* Intră, fetico, intră ! D-ei, cucoana mare spătăreasă, au binevoit a catadicsi să te priimească.

SCENA a II-a

Aceiaşi, Zoiţa

Zoiţa : Sfîrşeaşte şi dă-ne scaune !

Epistatul *(cu mînie)* **:** Auzi, mă rog, obrăznicie !

Zoiţa *(în sine)* **:** Ce[4] să fac, trebuie să mă stăpînesc încă...

Spătăreasa : Apropie-te, fetico[5], apropie-te !

Arie

Mai aproape-aici, fetico[5] !
Ea, ştii, zău, că-i frumuşică.

Zoiţa

Ce podoabe o-mpresoară,
Ce averi de nu mai ştii...
Al ei lux, ah ! mă omoară.
Ia, aşa eram să fiu,
Dar aşa eram să fiu } bis

[1] 1452 : *acea.*
[2] 1452 : *s-aude afară un uiet.*
[3] 1452 : *sofragerie.*
[4] 1452 : *ce-o.*
[5] 1452 : *fetică.*

Spătăreasa

Bine cu ea mă împac
Ş-o pomană vroi [1] să-mi fac,
Lîngă mine o iau, lasă!
Tot îmi trebuie fată-n casă!

Zoiţa

Ce afront, ce-obrăznicie!
Aşa-s cei cu bogăţie!
Ia aşa şi eu eram } bis
Cînd cucoană mă aflam.

Spătăreasa: Cum ţi-i numele [2]?

Zoiţa: Zoiţa!

Spătăreasa: Zoiţa? De unde eşti?

Zoiţa: Din Iaşi!

Spătăreasa: Din ce loc, din Iaşi?

Zoiţa: Din uliţa Armenească!

Spătăreasa: Din uliţa Armenească? Ia spune-mi, cunoşti pe serdarul Mîndru, ce şedea p-acolo?

Zoiţa *(apart)*: Tată-meu... ce însemnează!... *(Tare.)* Da, cucoană, îl cunosc foarte mult, şedeam tot într-o casă cu d-lui!

Spătăreasa: Acest serdar Mîndru avea [3] o fată şi îşi pusese fratele meu în gînd [4] s-o ia de soţie!

Zoiţa: Cucoană...

Spătăreasa: Dar e o nebunie d-ale lui [5]! El, nobil [6], mare, să ia pe fata unui prost! [7]

Zoiţa *(mişcare de mînie)*: Ce zici?

Spătăreasa: Da, da! un prost ruginit şi mojicos!

---

[1] 1452: *vreau.*
[2] 1452: *Apropie-te fetică, cum ţi-e numele?*
[3] 1452: *are.*
[4] 1452: *şi-mi spuse frate-mio că vrea.*
[5] 1452: *d-a lui.*
[6] 1452: *un nobil.*
[7] 1452: *băcan.*

Zoița: Pănă aci, cucoană! Eu nu voi suferi să-l ocărăști mai mult! Prea puțin îmi pasă de ideea ce aveți de fiică-sa, căci [1] n-oi căuta s-o îndrept [2], că e vinovată și văd că D-zeu o pedepsește astăzi chiar cum i se cade!... Dar să știi că eu oi apăra pe serdarul Mîndru pe care îl respect și-l cinstesc și niciodată nu voi lăsa să-l batjocorească cineva dinaintea mea!

Epistatul *(apart)*: Auzi obrăznicie [3], cum se ceartă cu cucoana!

Spătăreasa: Și de ce, mă rog?

Zoița: Pentru că el mi-e tată, cuconiță! [4]

Spătăreasa: Cum se poate?

Zoița: Da, cucoană? Eu sînt aceea pe care tînărul boier Alecu era s-o ia de soție. Dar lucrurile s-au schimbat de altfel și în locul d-sale, un necunoscut, un ticălos, un țăran prost, care aflase de însoțirea asta, s-au înfățișat părinților mei sub numele fratelui dv... și, din nenorocire, el au dobîndit învoirea tatălui meu și a mea! Și tocmai pentru aceasta vin să cer dreptatea și ocrotirea d-tale. [5]

Spătăreasa: Lasă, fetico, vei fi [6] răzbunată! Cum o veni fratele meu [7] am să-l rog să pedepsească pe acest țăran obraznic ca să învețe minte și alții să nu-și ridice nasul acolo unde nu se cade!

Zoița: Ba nu, cucoană, nu, mă rog! Eu nu cer să-l pedepsească... [8]

Spătăreasa: Ba trebuie, trebuie!

Zoița: Dacă [9] ai numaidecît gust să pedepsești pe cineva, pedepsește dar pe Ichim strugaru ori pe epistatul [10] d-tale, că ei amîndoi se pusese la cale să mă înfrunteze.

Epistatul: Ce... ce spune?... auzi!...

Zoița: Vă rog [11] s-aveți bunătate să mă trimiteți la părinții mei!

---

1 1452: *nici.*

2 1452 continuă: *ea are mari cusururi.*

3 1452: *obraznica.*

4 1452: *cucoană.*

5 1452: *Și-mpotriva unei asemenea obrăznicii și nelegiuiri, eu vin a cere dreptatea și ocrotirea d-tale și a cuconului Alecu.*

6 1452: *tu vei fi.*

7 1452: *frate-mio.*

8 1452: *Ba nu cucoană, mă rog eu să nu-l pedepsească tare.*

9 1452: *de.*

10 1452: *ipistatul.*

11 1452: *vă rog numai.*

Spătăreasa: Fii sigură, dragă, că te-oi duce eu singură [1] la părinţii d-tale! Auzi ticăloşie! fata serdarului Mîndru să ia un ţăran prost!

Zoiţa: Cînd gîndesc, cucoană, îmi vine rău [2]!

Spătăreasa: Să n-ai nici o grije, te-oi despărţi eu [3] de mojicul cela.

Zoiţa: Cît s-ar putea mai degrabă [4], mă rog!

Spătăreasa: Ia spune-mi, aşa-i că-i beţiv, bătăuş?

Zoiţa: Cine? Stan? Ba să mă ierţi, cucoană!... el e omul cel mai blînd, cel mai bun, cel mai politicos şi cel mai bine crescut!

Spătăreasa: Ce-mi spui? Parcă nu ştiu eu ce sînt ţăranii?

Epistatul: Da-ntreabă-mă pe mine, chera mo, ţăranul fără bătaie e ca moara neferecată!

Spătăreasa: Lasă, copilă, lasă... îndată, cum a veni fratele meu, om căuta noi fel de fel de mijloace şi te-om despărţi!

Zoiţa: De ar voi fratele d-tale, cuconu Alecu, ar putea să scrie la Iaşi.

Spătăreasa: O! de ce nu? pentru aceasta fii sigură [5]! Fă o jalbă prin care să ceri despărţenia, să mi-o dai mie ş-apoi cît pentru pricină, avem o mie şi o sută... Mai cu seamă eu, care m-am despărţit de 3 ori pînă acum pentru pricini mult mai mici decît acestea [6], aş fi o mare proastă dacă nu te-aş despărţi.

Zoiţa: Bine, cucoană [7]! *(Face un pas [8] se opreşte gîndind.)* Dar dacă oi da cuconului Alecu jalba şi o trimite-o la Iaşi, apoi atuncea...

Spătăreasa: Atunci [9] poţi fi sigură că eşti despărţită de omul acesta [10].

Zoiţa: Şi oare Stan va putea atunci să ia pe alta?

---

[1] 1452: *chiar eu singură.*
[2] 1452: *îmi plesnesc obrajii de ruşine.*
[3] 1452: *eu singură.*
[4] 1452 continuă: *cucoană, cît s-ar putea mai degrabă, mă rog.*
[5] 1452: *prea sigură.*
[6] 1452: *astea.*
[7] 1452: *Bine cucoană, iată.*
[8] 1452 continuă: *să iasă şi.*
[9] 1452: *apoi atuncea.*
[10] 1452: *că eşti de ăst om despărţită.*

Spătăreasa: Şi de ce nu? şi d-ta pe un altul[1]!

Zoiţa: Curios lucru[2]! Nu ştiu... eu sînt proastă, ori îmi pare că oricît de bine mi-ar părea să mă despărţesc de dînsul[3], tot, în sfîrşit, el mi-au fost bărbat şi nimeni[4] în lume n-ar putea face ca însoţirea asta să nu fi fost. *(Stan bate la uşe.)*

Epistatul: N-auzi, chera mo, cum se obrăzniceşte ţăranul cel[5] de Stan? Da' un mojic ca dînsu poate să mai rabde că doar nu dau tătarii!

Zoiţa: Ba mă rog, cucoană, priimeşte-l... vorbiţi-i şi mîngîiaţi-l[6] cît veţi putea, că zău! mi-e milă de el. Spuneţi-i, mă rog, că hotărîrea care am luat, adică... care gîndesc s-o iau, pentru că v-aş ruga să-mi daţi voie să-mi mai iau de seamă[7]. *(Stan bate.)*[8] El e! ah! zău, nu ştiu de aş avea curaj[9]. *(Intră stînga.)*[10]

Spătăreasa: Ia adu-mi pe Stan.

Epistatul *(deschide lui Stan)*: Intră. Cucoana mare, spătăreasa au binevoit să tatandicsească[11] să te priimească. *(Stan intră.)*

SCENA III-a

Aceiaşi,[12] *Stan*

Stan: Ţi zdrobesc oasele, ticăloşule. *(Vede pe spătăreasă.)* A! D-zeule! ce văd?[13] spătăreasa?

Spătăreasa: Alecu!

Epistatul: Da, da... ce este?

---

[1] 1452: *şi d-ta pe altul.*
[2] 1452 continuă: *este asta.*
[3] 1452: *oricît de bine m-aş despărţi de dînsul.*
[4] 1452: *nimini.*
[5] 1452: *ăla.*
[6] 1452: *vorbiţi-i şi mîngîieţi-l.*
[7] 1452: *să-mi mai iau încă de seamă.*
[8] 1452: *(Stan bate iar la uşă. Ea la o parte.)*
[9] 1452: *nu ştiu de-oi avea curaj.*
[10] 1452: *(Intră în stînga.)*
[11] 1452: *să cataudisească.*
[12] 1452: *Cei de sus.*
[13] 1452: *văz.*

Stan: Ia este că rog pe cucoana s-îţi zică să ieşi afară.
Epistatul: Da' cum îndrăzneşti s-îmi porunceşti tu, ţărane?
Stan: Ia îndrăznesc să-ţi[1] poruncesc tot cu voia cucoanei să[2] slobozi de la închisoare pe Ichim strugaru şi s-îi dai 500 lei bacşiş. M-ai auzit?
Spătăreasa: Dar ieşi, şi fă ce-ţi zice.
Epistatul *(porunceşte lui Stan)*: Ieşi!
Stan: Ţie-ţi zic[3] să ieşi!
Spătăreasa: Dar ieşi numaidecît.
Stan: Haide! Ieşi!
Epistatul: Ieşi tu, că ţie ţi-a zis să ieşi.
Spătăreasa: Ieşi, n-ai auzit?
Ipistatul: Cum, chera mo? chiar mie în persoană, îmi faci cinste şi-mi zici să ies?[4]
Spătăreasa: Dar, ţie!
Stan: Ieşi, obraznicule, ori-ţi dau 50 de bice[5], însă[6] tot cu voia cucoanei.
Ipistatul: Auzi, chera mo, cum mă necinsteşte chiar în persoana dv. *(Apart.)* Ieşi, ieşi, ieşi, iaca, vezi ce păţeşti cu ţăranii daca nu ştie de frica biciului? Au trebuit s-îţi moi eu clonţu, moară neferecată ce eşti![7]

---

[1] 1452: *şi-ţi.*
[2] Scris: *se.*
[3] 1452: *ţie ţi-a zis.*
[4] 1452: *îmi face cinste să-mi zică să ies.*
[5] 1452: *50 de bice acum.*
[6] 1452: *şi.*
[7] 1452: continuă:

Arie

Văzut-ai minune
C-un ţăran, aşa?
El să-mi poruncească,
Parcă e în casa sa!
Ei, ce ciudă îmi vine
Să mă necinstească,
Ca p-o slugă proastă
De potriva sa.

Stan

Obrăznicitură,
Cum de n-ai ruşine,
Spătăreasa faţă,
Să vorbeşti aşa!
Daca bine-ar face,
Să te bată bine,
Să te dea afară
Din odaia sa.

Spătăreasa: Haide, mergi și du[1] hîrtie și călimări în iatac la mine pentru copila ceea.[2]

Ipistatul: Iaca mă duc, chera mo. *(Apart.)* Ieși, ieși! O, moară neferecată, las' că mi-a veni el Drăguș la căuș. *(Iese.)*[3]

Spătăreasa: Scumpul meu frățior.

Stan: Iubita mea surioară.

Spătăreasa: Da' bine, ce însemnează astă îmbrăcăminte? Se vede că însurătoarea tot n-a izbutit.

Stan: Am izbutit-o[4], dar sunt cel mai nenorocit om din lume.

Spătăreasa: Cum se poate? dar cumnată-mea unde-i?

Stan: Zoița? ai văzut-o?

Spătăreasa: Ei bine, eu nu ți-am spus de o mie de ori că n-o să faci treabă? Ce mai aștepți de la fata unui prost[5] care nu de mult timp s-au făcut boier.

Stan: Măre, lasă-mă în pace, sfîrșaște și d-ta cu ideele cele vechi de romansuri! nu vezi[6] că la mine n-au trecere, orbit fiind de dragoste pentru Zoița. Ei bine, spune-mi ce eram să fac? în sfîrșit am hotărît să mă cunun cu dînsa. Îndată după cununie am spus socrului meu[7] tot planul meu, el mi l-a încuviințat și am și plecat la țară, unde, schimbîndu-mi numele și portul, am vrut s-o desbăr de năravurile ei[8], cînd soră-mea, pe care o socoteam la Paris, îi vine idei nebune în cap, să vie să-mi cază în spinare, să-mi ia femeia sub ocrotirea ei, și pe mine să mă închiză[9] chiar în casa mea, să-mi strice[10] toate planurile mele.

---

[1] 1452: *Haide mergi, du kîrtia.*
[2] 1452: *aia.*
[3] 1452 continuă: *Spătăreasa, Stan.*
[4] 1452: *Dar au izbutit, însă...*
[5] 1452: *băcan.*
[6] 1452: *nu știi.*
[7] 1452: *socru-mio.*
[8] 1452: *relile ei năravuri.*
[9] 1452: *închiză.*
[10] 1452: *însfîrșit să-mi strice.*

Spătăreasa[1]: Cum se poate? Am făcut eu oare aşa de multe trebi de cînd am venit? de unde am ştiut eu că tu n-ai izbutit în însurătoarea ta?
Stan: Abea acum începusem a mă-mpăca cu nevasta mea, trăiam ca nişte soţi drăgălaşi şi d-ta[2] mi-ai stricat planul; sunt sigur că Zoiţa acum nu mă mai iubeşte.
Spătăreasa: Dar dacă ţe-oi dovedi că Zoiţa tot[3] iubeşte pe bărbatul ei?
Stan: Ah! ce spui? de unde ştii?[4]
Spătăreasa: Adinioare neştiind că eşti tu bărbatul ei, am zis că daca vrea oi despărţi-o.
Stan: Şi ce a zis ea?
Spătăreasa: M-au rugat s-o las să-şi mai ia de seamă, asta dovedeşte că încă tot iubeşte pe bărbatul său. Pe urmă i-am zis c-am să pun să te pedepsească şi ea n-au priimit.
Stan *(în genuchi îi pupă mîna)*[5]: Ah, iubita mea surioară! Este adevărat asta ce-mi spui?

SCENA IV-a

Aceiaşi, Ipistatul![6]

Ipistatul: D-zeule! ce văd?[7]
Stan: Iar ticălosul ăsta!

[1] 1452 continuă prin:

Arie

Luna întîi de însurare,
Insuraţii fiecare
Chiar din inimă să iubesc
Şi între ei dulce trăiesc.
Insă eu din ispitire
Zic: grăbiţi, copii, grăbiţi,
Gustaţi iute cu lăcomire
Fericirea ce-o simţiţi.
Căci amorul mieu vă paşte
Şi-n gîlcevi ah! veţi cunoaşte
Că însuratul ce-aţi cătat
E un iad adevărat.

[2] 1452: *tu.*
[3] 1452: *încă.*
[4] 1452: *Ah! ce spui? Bucuria mă înăduşeşte.*
[5] 1452: *(îngenuchind îi sărută mîna).*
[6] 1452: *(Cei de sus, apoi Ipistatu.)*
[7] 1452: *ce văz.*

Ipistatul *(apar)* : Ei apoi [1] nu-l de glumit cu ţăranu [2] ăsta. Nu vezi cum schimbă la cucoane [3]? Lasă pe una şi ia pe alta.

Spătăreasa : Ce vrei ? ce cauţi ? la ce ai venit ?

Ipistatul : Apoi mi-aţi poruncit, chera mo, să duc hîrtie în etac [4] la dv.

Spătăreasa : Haide [5], du-te şi ne lasă.

Ipistatul : Mă duc, mă duc, chira mo. *(Apar.)* Mă duc să-i spun femeii lui că l-am găsit în genuchi [6] sărutînd mîna spătăresei. Acu mi-a venit Drăguş la căuş să-mi răsplătesc.

Spătăreasa : Nu [7] te-ai dus încă ?

Ipistatul : Mă duc, chera mo. *(Iese.)* [8]

Stan : Ah ! surioară, mi se umple inima de bucurie [9].

---

[1] 1452 : *c-apoi.*

[2] 1452 : *ţărănoiul.*

[3] 1452 : *schimbă la ele cucoane.*

[4] 1452 : *hîrtie şi călimări în iatac.*

[5] 1452 : *aide.*

[6] 1452 : *genunchi.*

[7] 1452 : *Da nu.*

[8] 1452 continuă : *Stan, Spătăreasa.*

[9] 1452 continuă :

Aria

Cum a mea înşălăciune
Ea gîndeşte că va ierta

Spătăreasa

A ei dulce slăbiciune
Azi va fi scăparea ta.
Căci aşa sîntem ursite
Sexul nostru de femei,
De bărbaţi să fim slăvite
Şi să murim după ei.

Stan

Căci aşa sînteţi ursite,
Frumuşalele de voi,
De bărbaţi să fiţi slăvite
Şi să muriţi după noi.

Ansamblu

Spătăreasa

Căci aşa sîntem ursiţi ş.c.l.

Stan

Căci aşa sînteţi ursite ş.c.l.

Spătăreasa: Da, iubitul meu frate, ea încă tot iubeşte pe bărbatul ei.
Stan: Ce spui surioară? Oh, dar eu sînt cel mai fericit om din lume.

SCENA V

Aceiaşi[1], *Ipistatu.*

Ipistatul: Iaca, chera mo; cucoana Zoiţa v-au trimis jalba asta.
Stan *(Spătăresei)*: Ce jalbă-i asta?
Spătăreasa: Astă jalbă e de despărţenie[2].
Stan: Jalbă de despărţenie? Aşadar ea n-au căutat decît ambiţia ei, ei bine şi eu adaog în jalbă că cer despărţenie. *(La masă scrie.)*[3]
Epistatul: Un ţăran scrie? la ce zile am mai ajuns!
Spătăreasa: Da' ce faci acolo, frăţioare?
Stan: Am adăogat în jalbă[4] că cer şi eu despărţenie.
Spătăreasa: Cum? fără s-o vezi? fără să-i vorbeşti?
Stan: Tocmai asta[5] e răzbunarea mea. Voi ca întorcîndu-mă în familia ei, acolo să afle cine au fost bărbatul pe care ea l-a despreţuit cu atîta mîndrie. De acum, dragă surioară, poţi să dai de ştire la tot satul că tînărul boier Alecu au sosit. *(Epistatului.)* Să găteşti degrabă o trăsură cu 8[6] poştalioni pentru Zoiţa.
Epistatul: Cum de îndrăzneşti, ţărane, să-mi porunceşti?
Stan *(cu mînie bate din picior)*[7]: Ia, îndrăznesc şi-ţi poruncesc tot cu voia cucoanei.
Spătăreasa: Haide, ieşi, şi fă mai curînd cee ce[8]-ţi zice.
Epistatul: Bine, chera mo, să ştii că mă duc, dar numai pentru că m-ai poftit d-ta. *(Apar.)* Ei apoi s-au trecut de glumă, am rămas uimit: un ţăran să-mi poruncească? *(Vra să iasă.)*[9]

---

[1] 1452: *Cei de sus, apoi.*
[2] 1452: *jalba ei de despărţenie.*
[3] 1452: *(Se pune la masă şi scrie.)*
[4] 1452: *Am adăogat şi eu în jalba ei.*
[5] 1452: *aceasta.*
[6] 1452: *8 cai.*
[7] 1452: *(cu mînie bătînd din picior).*
[8] 1452: *ce-ţi zice.*
[9] 1452: *(Vrînd să iasă.)*

Spătăreasa: Ascultă-mă, să te duci să dai de ştire la tot satul că tînărul boier Alecu au sosit. *(Epistatul iese.)* Da bine, frăţioare, ia seama ce faci!

Stan: Nu mai voi nimica[1]. Lasă-mă în pace; dar mi se pare că vine Zoiţa, lasă-mă singur cu dînsa.

Spătăreasa: Prea bine, frate[2]!

Stan[3]: Intră, intră! Hai du-te, spătăreasă! *(Iese.*[3] *Stan o petrece pînă la uşă, unde îi sărută mîna. Zoiţa intră iute şi se opreşte văzînd pe spătăreasa ducîndu-se şi pe Stan.)*[4]

SCENA VI-a

Stan şi[5] *Zoiţa*

Zoiţa: Ipistatul nu m-a înşelat, se înţelegeau amîndoi. Ah! eu mă socoteam foarte nenorocită, dar văzîndu-i împreună simţesc[6] necazuri şi mai grozave încă.

Stan *(se apropie de Zoiţa)*: Cucoană, d-ta ai cerut despărţenia noastră?

Zoiţa: Da, fără îndoială, şi cer încă din toată inima.

Stan: D-ta astăzi vei pleca la părinţii d-tale.

Zoiţa: Cu cea mai mare bucurie.

Stan *(înduioşat)*[7]: Zoiţo dragă.

Zoiţa: Sfîrşaşte, mă rog, eu de acum nu mai sunt femeia d-tale.

Stan: Zoiţo dragă, nu-mi zici măcar un cuvînt[8]?

Zoiţa: N-am ce să-ţi zic[9]. Rămîi sănătos şi-mi dă pace.

Stan *(îngenuche)*[10]: Zoiţo, chiar pentru tine te rog, iartă-mă.

---

[1] 1452: *nimic.*
[2] 1452: *iubite frate.*
[3] În 1452 replica lui Stan este: iat-o că intră. Aide du-te! *(Spălătoreasa iese.)*
[4] 1452: *spătăreasa ducîndu-să face o bezea lui Stan.*
[5] 1452: *apoi.*
[6] 1452: *simţ.*
[7] 1452: *înduioşîndu-se.*
[8] 1452: *măcar un cuvînt nu-mi zici.*
[9] 1452: *N-am de ce.*
[10] 1452: *(îngenunchind).*

Zoița *(cu ton de mustrare)*[1]: Ce îngenuchi mă rog dinaintea mea, fiindcă eu nu sînt spătăreasa.

Stan: Spătăreasa? Ce spui?

Zoița: Ia, spui că inima mea nu poate să ierte măgulirea[2] ce faci altia. Toate te-aș[3] fi iertat, și viclenia care ai întrebuințat-o cu mine, și înjosirea în care m-ai adus, dar înfruntarea aceasta după urmă[4], nici aceea ce am văzut între tine și spătăreasa.

Stan: Cum? Spătăreasa?

Zoița: Ea, spătăreasa! Epistatul te-a văzut sărutîndu-i mîna cu așa învăpăiere și amor.

Stan: Ce spui, Zoițo dragă?! Dar dacă nevoia mă sili[5] să-i sărut mîna, nu cu amor[6] cum zici tu, ci numai ca să mă scape de urgia care m-așteaptă.

Zoița: Cum? Pentru asta?

Stan: Da, Zoițo, căci pîrîndu-mă, tu m-ai supus la cele mai grozave pedepse și viind tînărul boier Alecu, poate să mă pedepsească cu cele mai mari cruzimi.

Zoița: Domnișorule[7], ce-mi spui? Eu să fiu pricina?

Stan: Da, Zoițo, dar nu-mi pasă, spătăreasa-mi înlesnește scăparea și eu sunt gata a fugi de aici.

Zoița: Cum? să fugi? a, ba nu, să fugim împreună.

Stan: Cum, Zoițo, să fugi c-un țăran?

Zoița: Ce-mi pasă?

Stan: Cum, Zoițo, vei uita treapta în care ai trăit și viața cea plină de mărire?

Zoița: Ba nu, dragă, poate cîteodată mi-oi aduce aminte, dar numai prin vis.

Stan: Și cînd te vei trezi?

Zoița: Cînd m-oi trezi, dragă, voi fi lîngă tine și voi uita toată boieria mea.

---

[1] 1452: *(văzînd la privirile ei îi zice c-un ton de mustrare).*

[2] 1452: *lingușirea.*

[3] 1452: *ți-aș.*

[4] 1452: *înfruntarea aceasta după urmă, nu.*

[5] 1452: *m-a silit ca.*

[6] 1452: *învăpăiere.*

[7] Probabil copiat greșit. 1452: *Dumnezeule.*

Arie

Stan

Ce aud[1]... O! cer, nu visez!

Zoiţa

Amorul meu[2] te rog să-l crezi.

Stan

Cum? Ah!... ce fel? tu m-ai iertat?

Zoiţa

Şi ţie d-acum în veci m-am dat.

Stan

Nu! nu, Zoiţo, uită... mă lasă
Eu sînt ţăran, nu te jertfi.

Zoiţa

Ce îndărătnic! Ş-apoi ce-ţi pasă? } bis
Dacă ţărancă eu voi a fi?

Ensambla

Zoiţa: Haideţi!... haideţi![3] Să fugim mai degrabă. Să scăpăm amîndoi. *(Cînd vor să fugă, toţi iese înaintea lor.)*

SCENA VII

Aceiaşi[4], *Ioachim*[5], *Floarea, Epistatul*, ***Cor.***

Epistatul

Stăi pe loc, nu vă mişcaţi. } bis
Aţi văzut? femeia-şi fură,
Ş-apoi încă face gură.

---

[1] 1452 : *aaz.*
[2] 1452 : *mieu.*
[3] 1452 : *aideţi, aideţi.*
[4] 1452 : *cei de sus.*
[5] 1452 : *Ichim.*

Ioachim

Măi... d-acum eşti de peire
Căci boierul au sosit.

Epistatul

Şi o să fii pedepsit.

Zoita

Ce necaz, nenorocire.

Cor

Mîna-n chică şi de spate
Să mi-l duceţi la boier;
Las', ţărane îngînfate, } bis
Te-am strîns acum [1] la ungher. }

Zoiţa

Ce urgie, ce păcate
Pe noi pică ca din cer; } bis
Doamne, scapă-ne de toate
Şi de ura-astui boier.

(Tot corul apucă pe Stan şi iese.) [2]

Ipistatul *(vorbind la uşă)* : Să-l duceţi în odaie la boier, aşa e porunca coconiţii *(Zoiţei.)* Ai, găteşte-ţi, cocoană, boccelele, ca să porneşti şi nu mai şedea la vorbă cu zbanditul ăsta.

Zoiţa : Şi cu ce putere, mă rog, mă despărţiţi de bărbatul mieu ?

Ipistatul : Bărbatul d-tale, şterge-te pe gură !

Ichim : Ea cunoaşte că au venit boierul nostru, că pe mine m-au scăpat de la închisoare şi mi-au dat şi cinci sute de lei bacşiş ?

Floarea *(către Zoiţa)* : Ce, nu ştii ? Să-ţi paie bine c-ai scăpat de dînsul.

Zoiţa : Ce însemnează asta ?

---

[1] 1452 : *d-acum.*

[2] Aci se sfîrşeşte ms. 2398. Ceea ce urmează este copiat după ms. 1452, f. 98 v. ş. urm.

Floarea: Ia, însemnează că mie mi-a zis că o să-mi dea un bărbat şi pe d-ta te-a scăpa d-a d-tale. E, ala stăpîn bun.
Zoiţa: Da' bine, nu să poate...
Floarea: Ba să prea poate... D-acum eşti ca cînd n-ai avea bărbat [1].
Zoiţa: O, Doamne, d-acu mi-au sfîrşit, nu mai poci trăi cu dînsul. *(Spătăreasa intră.)*

SCENA VIII

Cei de sus, apoi *Spătăreasa*

Zoiţa *(picînd la picerile spătăresii):* Cucoană, pentru Dumnezeu, fie-ţi milă de mine şi-mi dă bărbatul.
Floarea: Iaca, acum cere bărbatu că i l-a luat.
Spătăreasa: Apoi bine, soro, ce-o să-ţi fac? Nu ai cerut singură despărţenie?
Zoiţa: Aşa este, cocoană, da' nu ştiam ce fac... Mînia şi ciuda mă orbea.
Spătăreasa: Îmi pare rău că nu putui să-ţi fac nici un ajutor... Eu nu mai sînt stăpînă acum. Frate-meu au venit şi cum i-am spus întîmplarea asta s-au mîniat Doamne fereşte şi au poruncit să închiză p-acel ţăran obraznic care au îndrăznit să te înşale, şi pe d-ta să te trimiţă la părinţii d-tale.
Zoiţa: Ah, măcar roagă-l pe boierul să-mi dea voie să-i vorbesc, să-l văz un minut negreşit, că lacrămile mele l-or înduioşi.
Spătăreasa: Eu nu poci să fac nimica... Frate-mieu are să vie acuma aicea. Roagă-l şi poate s-ar îndupleca.
Zoiţa: Mă rog, cocoană, nu mă lăsa, ajută-mă...
Spătăreasa: Bine, copila mea, cît oi putea ţi-oi face! *(Apart.)* Zău, mi-e milă de dînsa. *(Ducîndu-se pînă la uşă.)* Dar, iaca, că văz viind şi frate-mio.
Ipistatul: Auzi, vine boierul şi eu n-am nici un plocon. Ai, măi, cu mine degrabă să aducem ceva plocoane boierului. *(El iese cu Ichim şi Floarea. Coru intră.)*

---

[1] Şters şi scris deasupra: *şi fără bărbat.*

Corul

Bucurie, desfătare,
Căci boierul a sosit;
Să cinstim în gura mare
P-un stăpîn aşa dorit.

(Stan, schimbat în haine nemţeşti, la sfîrşitul corului, vine pe după scenă. Zoiţa pică îngenunche dinaintea lui.)

Zoiţa

Ah! Stăpîne, la picioare-ţi
Caz şi-ţi cer pe soţul mieu,
Îl iubesc şi dau iertare,
Şi cum e ţăran îl vreu.

Stan: Această jalbă d-ta ai iscălit-o, aşadar nu-ţi poci face nimica.
Zoiţa: O, Dumnezeule!
Stan: Aşadar, ar trebui s-o rupi singură.
Zoiţa *(rupînd hîrtia)*: Din toată inima! Iat-o cucoane! *(Ridicînd ochii asupra lui Stan.)* Ce văz!
Stan: Un soţ, Zoiţo! *(Îmbrăţişîndu-se.)*
Spătăreasa: Ş-o soră iubită! *(Ipistatu, Ichim, Floarea intră cu plocoane în mînă.)*

Coru

Bucurie, desfătare (ş. c. l.)

Ipistatul: Iată-mă cocoane, viu ca... *(Uitîndu-să la Stan.)* Ce văz! Iar ţăranul ăl obraznic!
Stan: El însuşi; dar ai noroc c-am fost eu, căci aminterea nu te-aş fi iertat. *(Toţi să trag în fund. Zoiţei.)* A mea prefacere a meritat mînia ta.
Zoiţa: A... cum nu ţi s-ar cădea să te dojenesc puţin numai, numai noroc că nu mai sînt aceea ce am fost. Apucasem d-am iertat pe Stan ţăranu pînă a nu fi boierul Alecu. *(Întorcîndu-se către Ichim şi Floarea care sînt în fund.)* Ei, moş Ichime şi tu Floareo, de cînd m-am făcut iar cocoană, parcă nu îndrăzniţi să vă apropiaţi de mine.

Ichim: Ba zău, cocoană, noi de fel nu ne-am fudulit.

Zoița: Dar, dar, fudulia să piară dintre noi d-acum!... Cu cît e mai mare cineva, cu atîta trebuie să fie mai zmerit și blînd. Așa e că ți-e de mirare să mă auzi vorbind așa? Amorul meu pentru tine au făcut aceasta.

Ichim: Să trăiești cuconiță... Iaca cocoană mare și blagoslovită... Plîng și sar de bucurie. Îmi vine să pisez o mocănească să se cutremure pămîntul.

Zoița: Bravo, moș Ichime, iată cuvînt bun! Hora, băieți, și lăsați fudulia!

Toți: Hora! Hora! *(Toți să face ront și-ncepe a juca.)*

Coru

Frunză verde leuștean
Lasă crape d-alean,
Fuduliile de azi,
Că le-am pus potlog de nas.

Zoița

Frunză verde lăcrămioară
Vă rugăm ca-n astă seară
Să fiți buni și indulgenți,
Să iertați orice greșală.

Coru

Frunză verde leuștean, ețet., ețet.

Alecu

Dați și nouă cu plăcere
Puțintică mîngîiere,
Căci noi ne străduim
Teatrul romîn să-nflorim [1].

Coru

Frunză verde leuștean, ețet., ețet.

Fine

---

[1] Scris: *să-nfrorim.*